

Interesse. Han var i Paris for at varetage Statens Interesse, og Spørgsmaalet var, hvilke Penge der skulde udredes, men ogsaa i hvilken Mønt de skulde udredes; og det, man nu maa spørge sig selv, er: Har der fra den danske Stats og dens delegerede været sat noget ind paa at faa en Ordning, hvorefter den Erstatning, vi skulde betale Tyskland, blev ydet i dansk Mønt, i danske Statsbeviser eller paa anden Maade uden denne Omvej ad Dollars, som var Glückstadts Hovedinteresse? Thi dette er jo Grundlaget for Laanet af 1920, at det skulde være i Dollars; men hvis der ikke har været gjort alvorligt Forsøg paa at undgaa det, eller hvis den delegerede, som Staten havde her, havde en saadan Interesse i det modsatte, at han ikke satte Kraft ind paa en Løsning, som efter min Optattelse maatte kunne være tilvejebragt lige saa heldigt gennem dansk Mønt, i saa Fald forekommer dette allerede efter Forhistorien mig at være endnu uhyggeligere, end det tegner sig i Beretningen. Der var jo danske Penge i Statskassen til at dække de Udgifter, og der var ogsaa Tilbud om danske Penge til Laans, hvis Staten havde Brug for mere; men Planen om dansk Laan blev hindret eller hemmet af Glückstadt, hindret og hemmet ved Trusler, hvilket er oplyst her i Rigsdagen, men nu er blevet bekræftet af Bankkommissionen.

Jeg vil gerne sige yderligere, at naar man ser dette Billede for sig, vender man tilbage til den Tanke, om det ikke har været indenfor Overvejelsernes Mulighed at lade det, som vi skulde betale Tyskland til Belgien, være Guld, som Nationalbanken havde. Vi har senere eksporteret under frugtesløse Forsøg paa at holde Dollaren nede adskillige Millioner Kroner dansk Guld. 54 Mill. Kr. dansk Guldmønt kunde have afgjort den tyske Erstatning; men omdannet til Dollars er den blevet til den mægtige Byrde, som den nu er blevet for det danske Samfund. Ja, jeg er nødsaget til at sige, at jeg fremsætter ikke disse Spørgsmaal til Statsministeren, fordi hans Ord ikke længere kan være en autentisk Udtalelse fra Statens højeste Tillidsmand paa disse Punkter; hans Udtalelse vilde være en Partsforklaring af en Mand, der ikke sagde Rigsdagen, hvorledes Forholdene virkelig laa, den Gang han fremlagde Kravet om disse to Statslaan.

I denne Forbindelse vilde jeg gerne fremhæve et Forhold, som er ejendommeligt. Statsminister Neergaard sagde den 18. Oktober 1923 om Laanet fra 1920, at

det var nødvendigt at faa fremmed Valuta. „Dette turde ogsaa være almindelig anerkendt, og der foreligger for mig en fortrolig Udtalelse fra Valutakommissionen, en enstemmig Udtalelse, som paa indtrængende Maade siger, at hvis det bliver nødvendigt af Hensyn til de Udgifter, der følger med Generhvervelsen af Sønderjylland at optage et større Laan, bør det være et udenlandsk Laan og ikke et indenlandsk.“ Altsaa, der foreligger en enstemmig Indstilling fra Valutakommissionen herom. I „Finanstidende“ har Redaktør Thalbitzer, der var Medlem af Valutakommissionen, i den Anledning skrevet følgende: „Naar Hr. Neergaard forleden sagde, at Valutakommissionen enstemmigt støttede det Standpunkt, at der burde optages et udenlandsk Laan, er det neppe rigtigt. Laanet af 1920 optoges paa Trods af Valutakommissionens Udtalelse og til Forbavelse for i hvert Fald nogle af dens Medlemmer. Som Landet den Gang laa, maatte det være magtpaaliggende at bringe Forholdene i Lave ved et stærkt Tryk paa offentlig og privat Økonomi, hvad man maatte befrygte, at disse Laan i Hr. Glückstadts Haand vilde modarbejde.“ Altsaa et Medlem af Valutakommissionen har direkte modsagt den Fremstilling, hvorat man maatte faa det Indtryk, at der var tilvejebragt en Udtalelse fra Valutakommissionen i den angivne Retning.

Inden jeg gaar over til det næste amerikanske Laan, er der en anden Episode i Bankkommissionens Betænkning som er berørt tidligere, og som jeg kort skal omtale. Det er den Episode, som det ærede Medlem Hr. Pürschel dvælede ved, og hvor han med fuldkommen Ret hævdede, at Hr. Lemvigh-Müller ikke ved noget af det i Landmandsbankdelegationens forefaldne selv havde taget Initiativet til at ophøre at tale eller af sit Parti var blevet hindret i at tale. Datoerne viser jo ganske klart, hvorledes Sagen forelaa. Men det var en anden, som handlede efter, hvad der var sket i Delegationen, og jeg skal tillade mig at sige, hvem det er. Heri i Landmandsbankdelegationens Protokoll staar skildret, at Overformynder Friis Admiral Richelieu og flere taler om, hvad der kan gøres overfor det konservative Parti, og saa siger Admiral Richelieu følgende: „Han tvivlede paa, at det vilde være rigtigt at give Handelsministeren Oplysninger. Denne maatte hellere udtale sig i al Almindelighed. Heldigere vilde det maaske være, om Finansministeren